

767 (34)

1-48*

pp. 1-48
 767 H.M. Mohlabe
 Family and settlement Bethany Mission
 15 pp. typed 2.40 P. O. Zichardtsoal
 Motse Ngwako. 28/1/46
 Motse, Motse wa xa Masu-
 mu e be e le motse o moxolo kudu,
 batho ba baxoba ba axile kxaisi
 le yona ke Mongale le Tselane.
 Many wa Motse o wa xa
 Masumu ke Mamoxaxane, Pape-
 xe ke Mokobo, mosadi wa Mokobo
 ke ke Agwana-Matswiti, o motse re
 xa Papela. Biale Mokobole Agwana-
 Matswiti babelêxa, ngwana wa
 mošemanzana Mamoxaxane, le ngwa-
 nenzana Ngwana Masumu, a tše-
 ina ke baxa Papela. Ba tšeisa Ma-
 moxaxane mosadi, Maboxanyane ke
 ngwana Papela, a belêxa mošeman-
 zana Mapanyeng le Motabeya le
 banenana ba. baxa Matswiti, a
 tšeya ke Mokumaxadi Marebole,
 Marebole ke ngwana Papela, a

767 K34/82 ngwana 2

tšenne ke Mohlabe. Mosadi wa bobedi, Maxabolle, o ile a tšeya ke baxa Masete, ke ba Kxomana ba Mošate, ngwana wa borarō Mamatime a tšeya ke Yuwane Rakanya. A tšeya mosadi wa bobedi bare ke Ngwana - lewele xoba Malefapêla. Biale Malefa-fêla a bêtêla, Tšakête le banenyana ba bahlano, ngwana wa pele Matlwane a tšewa ke Serupu Papela, wa bobedi a tšeya ke Setibê Malepe leina la xaxê ke Marebole, Setibê ke ntona ya xamalepe. Ngwana wa borarō ke Maribe a tšeiwa ke ba Makhutšwi Sephamo Mahlō, mokxōmana wa mosāte wa Makhutšwi. Ngwana wa bone ke Mokōbō, le yēna o ile a tšeya ke mokxōmana wa Makhutšwi Matōpō Mahlō. Ngwana wa bohlanō Malakweng o ile a tšeya a ke Kxōi-Sekōkō Mametsā.

767

K34/82

3

Mosadi wa borarô ke Mafotlo ke
 ngwana Raxanya, o ile a bêtêra ngw-
 ana wa mošemanjana ka o tse leina
 la xaxê elexo Patsi; le banenjana ba ba-
 rarô, ngwana wa pele xobanenjana
 ke Mahlabaeewa, o ile a tšeya ke
 Mabuakanye Maseōkōma mokōmana
 wa mošate ka Mahlabé, ngwana wa
 bobedi Makōma o ile a tšeya ke ba-
 xa Kōmana ke batho fêla, ngwana wa
 borarô, Matsikinyane o ile a hwa
 esale kxarebê, ngwana wa bone Ma-
 hlalane, ke xone ke leina la ngwana
 ngwako, ngwana-ngwako ke xone
 ngwana wa xobêlêa pele a hwa ka
 moraxō ba bêtêra yêna. Ngwana yo
 Mahlalane o ile a tšeya ke baxa kō-
 mana, enoba batho fêla. Mosadi
^{Mafotlo} ^{ozio} ~~Mafotlo~~ fêla o be a salebana Mam-
 oxaxane, e be e le mosadi wa papatê
 byale are xohwa, Mamoxaxane a
 šala a šexêla. Mosadi wa bone

767

K34/82

4

Ke Matsatši ngwana Sokane, oile a
 bëlêra ngwana wa mošemananya ka
 otee yowe leina la xaxê eleko. Katsêbele
 le bana ba banenyanana ba bane, ngwana
 wa pele Matladi oile a tšeya ke baxa
 sebela batho fêla, Ngwana wa bobedi
 ke Ntlotli ke Matongwane Saai, motse
 ka wa ba Phalaborwa, ngwana wa
 boraro Malekutu oile a tšeya ke
 Mauwane Makôkôropô, molitši wa
 Phalafala ya xa Mohlabe, ngwana
 wa bone ke Matsie oile a tšeiwa
 Katakala ke Makxômana wa nthre.
 Mosadi wa bohano ke Makxôpe oile
 a bëlêra bana ba babedi mošemananya
 na seretsele, wa ngwanenyanana Dipone.
 Dipone oile a ya bubula-ni-o
 xa Mametša, a tšeya ke Kxopong
 Kxosi ya xa Mametša. Mosadi wa
 bothselela ke Manyôle a bëlêra ngwana
 wa Mošemananya ka otee leina
 la xaxê ke Mofolale banenyanana ba tše-
 P.F.O.

767

K34/82

5

le. axo, ngwana wa pele ke Mathšebê oile
 le a tšeya ke Mamunibele Mahlakwana
 Mathseta wa xa Thobetsame, ngwana wa
 bebedi Karapê a tšeiwa xa Mame-
 tsã ke batho fêla, ngwana wa boraiô
 ke M^uosô a tšeya ke Makola Papela, ng-
 wana bone Malehu a tšeya ke Isaac.
 Saai e noba ditsoši tša oa Phalabo-
 twa, ngwana wa bohlango Thiwene
 alle a tšeya ke baxa Mametsã, ngw-
 ana wa bothselela sekôme oile a
 tšeya ke Mangaletšã lewele. Batho
 o bana kamoka ke ditloholo tša Mokobo.
 e Ngwana Matswiki: Mamoxaxane o
 axile motse o moxolo Kabaka la se-
 tšaba se, o bile o tšene baredi o tibi-
 le difate ka oana, xe o fihla matseng
 waxaxwe ebe eka ofihla mošate,
 mafôš a kxôš a be axitwe byale ka
 mošate, ebe ele yêna mathseña yo-
 mokolo wa ya mošate. Byale le xe a
 ke a saholele selô fêla ka kxopolô

767

K34/82

6

ya-xaxwê le xoxwa rapa⁴ê seme a
 xoba a mats'a mabapi le batōzi bya xa
 Mahlabe, xore ba baxolo ne bōna, ne we
 le fêla ka xohloka pula. A rakishitê
 -seema se bareno boxōzi ke batho, ozi-
 ane mafelong a rapa dira a: a. wa-
 nthša ba xa Mahlabe, a phakiša a
 en wa pele xa modirō owe. E be ba
 moreka ka xore Mamoxaxane madula
 Madie ke phaxa ya^{ma} kana ~~ka~~ makolo ya
 xofa makwa e a dingwê. Ke xore enile
 ka lebana le Mabumi ba nyaka xongōa
 maina a ditxosi tša mono, yane basare
 Mahlabe a thaxoxa pele aye, yena
 ke epeya ka fane xa ba Kakhakimi
 le lekhono ba salla ka Mamoxaxane,
 yena mong o be a xopotšê xonyaka
 xodira sekwêra le ba Makhuthimi
 xore xe a rapa dira ba seke baxana
 ba dumde seme Makxolo wa bōna
 a ba bats'axo, le bōna ba xa Mahlabe
 o ile a bafa naka la tlou xe ba

767

K34/82

7

mmôna bare makholo, baxa Mametša
 le bôna, le baxa Mahlakwana, le ba
 Phalaborwa le baxa Sebela le baxa
 Kômana. Byale bawe ba redi baxa-
 xwê ba bëlêra ditloxolo le barwa ba
 xaxê ke moka ba feditšê dira, ka xoba-
 ne xe malome axo are sebata kxomo
 o ka seke wa dula o swanetšê xokizi-
 mela, xo byale ka motloxolo le yêna malome
 axaxê o swanetšê xoya. Mathew-
 a xaxwê o be ona le ditlo tšê šupaxo le
 dintlwana tšê pedi e ngwê ya baše-
 manyana e ngwê bamenyana, ke xore
 ditxarebe le masoxana, moditlong tša
 basadi o be ana le ntlo ya xaxwê, di-
 tlo tša dithiba diaxiwa ka mafuni
 xa dintlo tša malaš, mosadi yomo-
 ngwê ke e mongwê sethiba saxa-
 xwê seba ka moxô xa ntlo ya
 xaxê, fêla xe pula e na ba xô tša
 mellô ka dintlong tšewe ba rôbala-
 xo xo tšona ba dpeya ka xôna.

767

K34/82

8

Barwa le bōna baxola ba tšeya ba
 sadi, bana^{ba} ka mōna ke barwa ba Ma-
 moxaxane, ke Maranyeng, Motabeya, Tš-
 akête, Mafala, Patšikatshebele, empa
 ba ile ka bašadi. Ba mosadi yomoxolo
 Maboxyane, ke Maranyeng le Motabeya
 Maranyeng a tšeya mosadi kamalome
 axé ka Thexwane, leina la mosadi ke
 Mamei a bēlira bana ba bašema-
 nyana ka ba bedi, wa pele Marōtšā-
 ne le Dipoleng, e banenyana ba bana-
 rō maxabōlle, Pōlena e Thobēla. Maxa-
 bōlle a tšeya ke Molamomoso Marite,
 ke mokxōmana, Palena a tšeya ke
 -šepedi Papela, ke bo maxolo wa di-
 kxōši, Thobēla a tšeya ke Pute
 Mohlabe kxōši. Moxadikane wa
 Mamei ke Matapa ke ngwana leth-
 ela. nokana, o ile a ba ke ngwana wa
 mošemanyanana bane ke Pitwa yaxae
 ke leina la bo ngwana ngwako, bunt-
 ši o ile a bēlira fa se. Moratšho

767

K34/82

9

wa Mapanyeng Motabeya a tšeya
 Mosadi xa Papela leina eleo Maponye
 a bëlêra bana ba basëmanyana ka
 bararô, Ntholo, Pamosa le Boxêše le ba-
 nenyana baba bedi Mamabu a tšeya ke
 Serite Makôhôrôpô le Masetabu, obe
 a tšeya ke baxa Mongale, byale a hla-
 la a tšeya ke Tsatši Mokrotho.
Motabeya Bana ba Ngwana-lewele
 Malefa-fêla ba basëmanyana ke
Tsêkête a tšeya Mosadi xa seba-
 še lekapa, a bëlêra ngwana wa
 mosëmanyana Sephamo, oile a hwa
 a setu a tšeya mosadi, kemoka ya
 lekapa a sa bëlêra, Mosadi yohêk-
 apa obe a lema kudu, byale ke a b-
 u dišitšê mabêlê a rekisâ a rêka di-
 kxomo, o ile a rêka dikxomo tšê hlano
 tšâ dithsadi tšâ bëlêra tšâ ba
 tšâ diya lesome a bôna xore byale
 e feditšê mokhekô wa mosadi a
 ya a tšeya mosadi ngwana wa

767

K 34/82

10

Kxaitšedi ya xaxwe Seja-baleli yêna a
 xe xo fihla a bêtê a ngwana wa moš-
 emanyana ahwa a sale ka ntlony,
 byale ka moraxô a bêtê a ngwanenyana
 na leina la xaxwe ke Mxadikwane ya ba
 ke moke lekaapa a hwa a tso litê la-
 pa la xaxwe. Mxadikwane wa lekaapa
 ke Ntheti, yêna a ba le ngwana wa
 moš emanyana lephatî le banenyana
 ba bavarô Matlwane a tšeya ke Be-
 beele Mahlô moxômana wa Makhu-
 tšwi, Matsatî le Polena bôna esale
 dikxarebe, le xo firiwa e so ba firi-
 wa. Ntheti ke ngwana lebele, byale
 ngwana Mahlô, a hlôpha dikxomo
 a tšeya Makôma ngwana wa kxa-
 itšedi, xe Makôma a e ya xo apêya
 ore ko apêla rakxadi. Byale Mak-
 ôma a bêtê a ngwana wa mošema-
~~nyana~~ nyana lobola le ngwanenyana
 Matlwane, ngwanenyana o ile a
 hwa ele kxarebe. Kona le ngwana yo

767

K34/82

11

mongwê šo yo a xoya a hwa htweng
 ya Lerimane bare ke Mamabolo ke
 morwa wa mamoxaxane mmare ke
 Manyole, oile a šiya mosadi wa xaxwe
 a sajo mmeka, mosadi bare
 ke Kôdi ngwana lewele. Byale Mam-
 oxaxane are xokwa xore morwa wa xaxwe
 e Mamabolo ohwile, a šetêla mosadi
 wa morwa wa xaxwe, ya batt
 ba batho ba thôma xo makala ba
 thôma xo seeta Mamoxaxane, yêna
 are le a makatša xa lese ke nna se-
 hlôla ke rôbala le ngwetši waka, xa
 e xane, xobyale ka morwe waka le
 ba rwa ba lena ba rôbala le basadi
 ba, bopapa bôna, le wena papaxê w-
 a rôbala le yêna mosadi yola, a, e
 kabe disake tsä lehlolla, le a ditse-
 ba ke ditaba tsä matse le didula ka
 maraxô. Kôdi a bêlepa ngwana otee
 thšwene leina laxaxwe Maruping.
Maruping a tšeya Mosadi Madibi.

767

K34/82

12

Madiki a bēlēya bana ba bararō, mo-
šemanyana Mosilō le banenyana ba ba
bedi, Mokōbō a tšeiwa xa Malipe,
wa boraro Madie a tšeiwa Makhu-
tšwi.

Mapofokle ngwana wa mošemanyana
Patsi a tšeya Mosadi xa Raxanya le-
rxowa a bēlēya bana ba bararō, ba
šemanyana ba ba bedi Mokōma, Nkhu-
khu le ngwanenyana Nkadimeng a
tšeya ke baxa Kōmana. Moxadik-
akane wa lexowa ke Maditale
ngwa Papela. Maditale bana ba
bahlano, bašemanyana ba ba^{no} hō-
hwane, Dikolane, ntabaile, Makwa-
zla Bobetele ngwanenyana Dibotto.
Motsahi mo^vwa waxaxwe Katsebele
Katsebēle a tšeya Mosadi ngwana
Moyene Rokwane a bēlēya bana
ba ba phetlato menwana mmedi, ba-
šemanyana ba bararō, lexowa, Hō-
phi, M-orōka, banenyana ba bahlano

767

K34/82

13

Motšatši, Malokweng, Lisi, Masumule
 Sapina. Motšatši oile a tšeya ke ba
 xa Popela leina la Manna Math-
 sopha. Malokweng a tšeya ke Moše
 Masete Koheta wa mošate. Lisi
 a tšeya ke Malale, motho fêla.
 Masumu a tšeya ke Motaxane Molapô
 batho fêla. Sapina esa abikiwe.
 Moxadikane wa Rokwane ke Motš-
 atši a bêtê a bana ba babedi / flô-
 xô ke mošemanyana le ngwaneny-
 ana Matladi a tšeya ke baxa kô-
 mana. Mosadi yo mongwa bo-
 rarô ke Mapule, yêna a bêtê a
 bana ba bašemanyana ke bararô
 Matšebêle, Kxapi le Mapule le ba-
 nenyana yêna otee ke Mapulo
 oile a tšeya ke baxa Raxanya.
 Mosadi wa bone ke Lekrowa
 a bêtê a ngwana wa mošem-
 anyana leina laxaxwe ke Tselaya-
 leho, ke xove mosadi yona obe ana

767

K34/82 14

bêlêtêla fase, ba ehua e sale ba
 banyana, mošemanyana yo mongwe
 wê Makete, Nthuse, Makatika,
 Ntiki le Majeremane. O ile a bêtê-
 ta mafôns fêla, bomowe le naxa
 elero banenyanca ba sete ba ba
 xôna.

Manyole ngwana wa mošemany-
 ana Mapala a tšeya mosadi xa
 Malepe leina la xaxwe Mapale
 a bêtêta bana ka ba bedi wa mo-
 šemanyana Matsibane wa ngwaneny-
 ana Mamei a tšeiwa xa Ametha
 ke mokxômana Mosadi wa babe-
 di Manku ke ngwana Masekôma
 a; yena a bêtêta bašemanyana
 ba ba bedi Mauwane le Maleho le
 ngwanenyanca Maphalo, mošemanyana
 yo mongwê wa borarô o ile a la-
 hlêxa ba monyaka ba semone le
 lebita la xaxwê ba selebône.

Matxôpê ngwana waxaxwe wa

767

K34/82

15

Mošemanana se êkêle a tšeya
 mosadi xa Kōmane leina la mosadi
 ke Makhane a bêlêa ngwana wa
 ngwanemana leina ke Dipōne
 Tšena kamoka ke diploko tša Ma-
 noxaxane. Mekwa le batswarō momo-
 tseng wa xaxwe Obe a jêla dijô
 tša xaxwe kxōrong, a sa nyane xo
 jêla ka ntlong, mosadi yomongwê
 le yomongwê a tšola bauwa e be
 a swala a fihle kxōrong a kwata-
 me a bee tša xoja fase, ke moke a
 lošê, boka seke bya kewa botladula
 xo fihlela a xobanana ka moke ya
 tša xōna a re xo kanna ba ba dutšing
 kxōrong a re tšeng dijô le jeng, le tšena
 ke moke a ja nabo xa moxô le m-
 etapo ya bauwa ba xaxwe ba e tšisa
 kxōrong, byale xe ba feditšê xoja ba
 swala oa swanetšê xo tšeya meo.
 Do baišê ka malapa a ôna, xe yo-
 mongwê a ka xakwa a tšeya wa

767

K34/82

16

lapa le lengwê a oisâ khekô moga-
 di. o tla moxakolla xore a wa xa se
 wana ke wa mmaxê makêke. Ke motho
 o e kate e k monna a jêla ka lapeng
 a xole, ka baka la xore basadi o ka seke
 wa banyaka ka moka, byale yo mongwê
 e tla ba mamoratiwe, byale bo mamonyadiwe
 ba tla leka ka matla xore ba nyakêle m-
 eratisiô ba xofe, kudu ba ethsêla meo-
 xong. Ka moraxô xa meratisiô o tsena ke
 ntlêie ke xore sehuba se setolo, se we
 senexo xa se xo tsene wa ba o tseba x-
 a batse xore ke moka ke hwile, sehuba
 sena xa sena ngaka medi e ba xofato
 e noba ya xoxatisa. Ke xo sena banna
 khorony o swanetše xojale banna ba xa
 xo o seke wa hloola wa fa banna bam-
 amoratiwe fêla, a wa e kaba mowe
 otlatšê molaô, monlang o hwa xo o tla h-
 wa le banna ba we, ka baka la xore ba
 tla xo thsêlla dijong wa ja nabô, ke mo-
 ka bampile o tlohwa xa šala ke swa-

767

K34/82

17

na. Byale ka mokhalabye Mokana-wata-
u, o be a nyaka xoja kudu le bana ba ma-
moratwe, le xe ele mapoto xoba byala,
byale basadi ba phakisa ba matemoxa
le xona a haile kudu bana ba dihlotlolo.
Ka tsatši le lengwê ba dia phufutša
e be e lelebaka la xolema mohlakeng, ba
hlōtla ba thšela dipitša tše pedi e ka-
olo bare ba tlilo nwa xe ba e tšwa
mašemong e nyana o tla nore xe o e
kwa le tlova wanwa, xodivile mosadi
yo mongwê wa mamonyadiwe, a hlats-
wa setō a xa a nwa, monna a bona
ka mahlō xore mosadi o nthitše sehla-
ve, a seke a temoxa xore mosadi a ka
a huduwa. Byale xe batloxele monna
a no dia byale ka mehla, a nwa nwa
le bana ba mamoratwe e rile xe ahla-
bêxa a hlabeta le bana ba hwa ka xola-
felana, ke mokae mamoratwe a šala a
xobutile. Mosadi wa Mamoxaxane yo ba-
vexo ke Maboxanyane, e be e le molozi kudu

767

K34/82

18

a boldaya bana ba mosadi yo Manyole, ba
 nofêla ba e ya dingakeng diya dimotiyâ
 fêla monna a etla a di dula ka maraxô,
 byale mosadi a tšwela pele le xobolaya ba-
 na ba mosadi yo, byale mamumudi a ba
 ene xo monna xe o ntshaka mo matseng o
 ka no mpatšâ ke tloxê xa batse xohlwa ke
 lla ke lapile, monna a bôna xore mosadi
 wa kwela a bitšâ batswadi ba basadi
 ba xaxwe, yate xe ba tlile a ba botšâ xo-
 re nna ke šiza ke ditaba tšâ mošewe-
 a ka, mosadi yo o bêlêra bana ba nohwa
 byale o nyaka xo tšama a okwa xore ba-
 na ba xaxwe ba ja keng, a wa 'o dume-
 la xoya, ba beya etšatšî, ba ya marae xo
 a peya dipôba, e nile ka lona le tšatšî le
 we ba swanetšêgo xoya mošate xore ba
 yo tšwa ba lexôna mosadi Maboxanyane
 a tšama xo babya, ba xabo ba xana bare
 o swanetšê xo tšaxa re tla xo etetšâ,
 mohlomong xe nhe ke wena o boldayaro
 lape la mosadi yo o bolele, a wa mosadi

767

K34/82

19

a ba a tsoxa ba sepela, ba fihla kxōrong
 ya mošate ba tšwa, ba ya ba fihla, ba
 mohwetšana mothōka, a ba batša dilō ka m-
 oka ba dutš'i bōna bare seafōma, a ba bo-
 tša le xore mosadi mehlang le etšwa o ile are
 wa babya, byale batswadi ba moxanēla.
 a tla moka bakka la xoxapeletšwa, ya ba
 ngaka ya motšiya, ya meula hlōxō, ke
 moka ba boya xad, ba tšena mošate, me-
 rumiwa wa kxōzi a thōma xolaudiša
 ditaba tša ngaka kamoka, xe a feditše
 kxōzi yare le a moxanetsā, bare, a wa,
 ke moka Mamoxaxane are morena letxotla
 mosadi yo o feditše lešaba la nka, byale
 xa ke tšebe xore a nna ke tla xōla kang
 kxatše sehlang se xola ka ditšabi: Dita-
 ba ba difa batswadi ba mosadi, batswa-
 di bašikwa xore ba ka dira byang ka xo-
 bane o bolaile dihloxo tšetharō, dilifa
 tša xolefa hlōxō tšetharō tsa hlōka, ya-
 ba ba a n.o.ela mosadi le hō, banapa ba
 tswara mosadi ba motlema ka thapō

767

K34/82.

20

a hwa. Ka moraxô xa beke tšê pedi Ma-
 moxaxane a habel' hlabêja a babuya m-
 atšatšia a semakae a hwa. Empa pele
 xa xone a hwe o ile aye bana bakae le sek-
 e la šala la ya dingakeny, ke ya setseb-
 a se sempolayaxo, ke bolaya ke matse
 waka, byale matse wa šala o thwe-
 re ke ~~Hotaboga~~ Mapanyeng. Mamoxax-
 ane ohwile a sa dula serobeng. Mokxala-
 bye yo Mamoxaxane mohla xona le maby-
 ala matseng wa xaxwe o be a sa rōba-
 le, e be aye xe batho ba sa etiša ba kxo-
 pela dipnihilō ke monka a rōbale, byale
 xe a okwa xone matseng xo itšê kuu, a
 tsoxê a sepelele dintlo tša basadi-
 xaxwe, a yaka xone mohlomong o ka
 hwešōana dihlotiōlō, byale ka xe bas-
 adi ba xaxwe ba tšeba mokxwa wa
 xaxwe, bare mela a robetšê batho
 ba sa etiša. Ke monka yo maxwêra wa
 xaxwe a nayo xona batloxê ba ya rōba-
 la le Bokeng, ke ba etwa xone batho

767

K34/82 21

ba pala kana ba tlōxêlane mosadi a
 kitimele ntlong ya xaxwe. Motse o, o
 be o axêletswe ka le xora, tsela ya xo-
 tsena e tse fêla ya mafôrō, kowa ma-
 fôrōng ba hq tletse motiba difate xone
 molai a seke a tsena matseng, fêla xe
 xona le mosadi wa xaxwe yo mongwê a
 loyato xa xotusi selō ka xobane o tla
 tswa a ya a bitša ba bangwê a ba
 tsenthša, ka xobane molai yo a tswa.
 xo matseng o šele a ka setšene xe
 a kane ke ya tsena o swanetše xo
 thswarêta mafôrōng, kemoka bya na-
 sa. a le xōna, o a matse a ba swane-
 la xo molabudiša, xo fin. Ela "mongwa
 matse a tscha, yêna o tla nyakêla
 mošuwane a mokōkōla xodimni xa
 hlōxō, ke moxa are sepela, ya ba xōna
 a thōmato xo kizina a libile xae, moloi
 a tswane ke moxa xe a fihla ke bolwe
 tši mafelō o swanetše xohwa. Mokho
 ya thšexxaxo a xole ka xobane o tla bōna

767

K34/82

22

mathe wane wa mola, a khathe a a tie
 be mathwō wa xane, a sekhaka ce bola,
 ya wena. Byale ka mathekole bare ke
 mafōnyo oile a tloxa chya ka morokong
 wa badukana, a ya a tswarena, e rite
 xe ba fetola molalatladi ba mmōna a
 ême mafōnyo ba nohomola, moditi ke
 xone matxolo wa kōma a ba batša xone
 ba seke ba moledisa, a wa ba dira
 byale xa fihlela le tšatši ke hlaba, ya
 ba ba roma mathe xoxoši. Marebole
 ke mohumataradi xone melai o tšwara
 nerile ke H Maimahinye ke leina le
 lengwê mosadi wa sa mohlakanela
 Sekhaka. Ba roma mathe xokitša m-
 onna, monna xe a fihlela ba matša
 taba e, monna are a wa nna ke
 tšene dinaka hlōšō e na le beng ba
 yōna, a kitima a hlabêla batswadi
 ba mosadi wa xaxwe mokxoši, ba
 fihla kxōrong ya mosate, ba ba bo-
 tša taba e, batswadi bare a wa di-

767

K34/82

23

tseba ke wena mokonyana, mokonyana,
 na, are nna ke tšere dinōka hlōxō ke
 ya lena, bare a wa a hlōdile dikka bō-
 na ke kroši, ya ba krošelaēla xore
 sehlōla sewe a sebalaiwe, a bam-
 alaya, ba moēpela ka nyphatthong.
 Matse ngwata a mongwē le o mo-
 ngwē a swanetše xa tsošwa, ka thšidi-
 di ya matse, le ya dikladi, ya malek-
 ō ke teta matse. Ka thšidi ya matse
 mongwa matse o swanetše xa tsoxa boše-
 xo a sa tšwara a xasā matse ka yōna
 a phahlaxanthšitše le lešukedi la noka,
 a xasā a dikulula le matse ka mōkō-
 le ka šakeng la dikxomo, le thšidi ya
 dikla le yōna ba dina byale ka ya
 matse. Mapanyeng xore papatšē a-
 hwe xwa šala e le mongwa matse,
 baleka xore ba ka patlalatsā matse, w-
 ašita ka xore Mapanyeng o be a kwa-
 na le ba xwa xatšē, a wa ba dula
 xōna ka wa serobeng, xo fihlela le

767

K34/82

24

bana la dilemō tše hlama! ^{Ma}pamyeng a-
 hwa, ba lla selō sa xaxwe ma he
 ona le dithsele, ba dira byala bya kxō
 kō ba bitsa ngaka ya tla xa alafa lehu
 a wa ngaka ya tsoxela ka xobane he
 molaō xone byala bya kxōkō, ngaka e
 a tsoxela, ya fihla ya dira mošamō
 wa yōna pele xa xone e nwe byala
 Mathōmō o laalela motho wa xabōm-
 ahu, yo we a swametsē xo supēta
 merini, xe ditaola di dumelotše yo m-
 ongwē wa bāna, byale a thōma xoba
 kēra merini, basadi ba nthā phāō,
 ke xone xo herbeula merini ya xone
 xa hlōxō, basemanyana le banenyana
 ba ba phalola dihlōxō ka mona, ele xone
 pele xa xone a ba dine tše we, basadi
 ba tsoxela noxeng e sale bošero
 xohlapa, byale ngaka e xāxile ba hōlō-
 xadi ka ntlong ya mosadi yo maxole,
 ka xobane manna ore xahwa, basadi
 ba monna yo we baswametsē xo

767

K34/82

25

Kxobakana ka ntle ya yo moxolo ba lle
 sellô sa monna wa bôna. Byale xe
 ba tsoxêla nokeng ba sadi ba xaxwe
 ba ba xweša dimati tša monna wa
 a mathradi matong, madira byale ka
 bo maraphasane, kxadi ya matse owe
 e ba êta pele bôna ba mošala ka ntha
 xô ka xo latelana ka xo tšeiwa xa bôna
 fêla ngwana wa malome le xe a tš
 tšê a tšeiwa moxoxo o swanetše xo êta
 pele, byale bontš'i ba latelane ka xo
 tšebana xa bôna, bontš'i byo bondiša
 mosadi yola wa xo êta pele. Byale ka
 yêna Mapanyeng mosadi wa xo êta pe
 le ke Mamei ka moxoxo Mataapa, ka
 a moxoxo ba felexetš'i basadi ba Mot
 abeya, ka moxoxo basadi ba morwa
 xaxe. Byale bare xo fihla ka nokeng ba
 hlapa, fêla xe mosadi ana lempa
 xa hlape. Ke ba boêla xae ba mumi
 a metsi ka ditshama, ba fihla ba a
 tšiwela le beeng, byale ngaka ya

767

K34/82

26

zhsolla zhsidi ya lehu ya zhsela me-
 tsing, ba ba beula ka yona, ditswan-
 tsā^o mohu dikxobakanywa mtlang ka
 etee, basadi ba mohu ba a pola dikx-
 a bisō tsā bōna ba dibeya, ba ba se-
 tšea hlware dihlaxong, mato ba ba
 xokella dinti tsā mokxose, le melaleng
 ba apara tsōna le matsōxong, hlōxong
 ba zila dipitō, mokōkōzilelo^o ke phate
 ya mathuilene yomoxolo, ke xone mo-
 hlōlxatsāna, ke moka ba pela ka o-
 na mokxwa o, xe ba zhomile selemo,
 ba zילו dira mabyala a xobeula m-
 erini xape marexa. lexe merini e
 ka xoya byang ie byang, a ya swanêla
 xobeula, xape mhlōlxadi a swanêla
 xokama mokamō, ka xobane xe a ka
 kama masoxana batta moduma. ke
 mhlōlxadi a ka ima a sa swele
 merini, batno kamoka ba zila moêpa
 ka xone ke yēna a bolailero monna a-
 wa moaitinthōa, e naa e epana fêla

767

K34/82

27

Byale ba dira byala bya mafellô, by
 a xahloba merini, ka tšona ngaka etla
 elle tšä xaja xae xaxaxwe, mawemo-
 tho yo mangwê le yo mangwê wa lokola xa
 bô monna le wa lokola xabô basadi batsi
 wa ba-wele mabyala xoba ditšona ka
 diraxwana. Xe ba xobakane, ngaka
 ya fihla e swanetšê xokxala dilô
 kamoka xa tšona tšela a xopesha
 ba hlôlôxadi a dixobakanya pelô xo
 tee, a dire molope a fakê le kantse xa-
 môxô le merini e la wa ba rema, elexo
 pele a swanetšê xo tla taolela matho
 yo a swanetšê xo xoba rema, yowe di-
 taola dimonthšaxo a swanetšê xo
 ba rema, ba bangwê ba ba beula
 merini ka moka ba xobakanya etla
 tšeya ke ngaka. Xe xo fedile xobeula
 ke moka basadi bawe elexo ba hlôlôxadi
 ba nthša byala ba bobeya lapeng la mo-
 hlôlôxadi yo maxolo, ba fa ngaka, kemoka
 a ba nwa byala ba ba kinato dikošä

767

K34/82

28

ba bina. Byale ka lebaka lewe ba luku
 luxile ya naxo le motlabe wa xaxwe wa
 kla, xe basadi ba sarate yo xohlaola
 yo ba leloko la xabo monna, ke xone ba
 swanetše xohlaola, yola aenna ke s
 wanetše xobeula ke mokete, kemoka
 mokete yola o swanetše xonthša pudia
 meula, mohlālxadi le yēna a nthša
 byala a mofa. Kemoka a sa xela
 ke yo mongwē batho ka ba tsibile xone
 mokete o beutše ke mokete. Byale
 ngaka e alaēla ba nthša pitša ya
 molaēlo, yōna o nwa ka ntlong le ba
 leloko la xabo. Ka moswena esale
 xo sasa ba xabo leloko la mahu xam.
 ôxô le ngaka ba boxēla matseng wa
 bo mahu. Xe ba xobakane ba nthša
 dithato tša mahu, ba ala le xoxô la pe-
 ng ba dibeya xōna, byale ngaka ya
 difoka, xe e feditše xo difoka, e tōpa
 se e senyaka xi e tloxa ya dula kowa
 basadi le bōna ba ya ka xolatelana

767

K34/82

29

xabôna yomengwê le yomengwê o tō
 pa se a senyaka e ka moraxa ba ru
 ae, ka moraxa ba sedia ka moraxa ba
 leloko. Byale xe dišetša ke moko ke
 tša mosadi yo moxolo. Le a hwiile ana
 le dimiwa, ba swanetše xoba xampha
 basadi ba xaxwe, e ngwê xamo ba
 hlabe ba hlobošê ba hlōlōxadi ka yōna
 nama e e salaxa e e pīwa ka tōny rojū
 batho kamoka, naxa ba efa le tšōxōya
 xwala ya isa xae. Melato le ditšōlo-
 to tša moku ba swanetše xodibolēla ka
 ana tšatši lewe, le ditšōloto tšēwe
 yēna a xoba a xōloka bathang xone
 dile tšē xaxwe tšē dingwê dilife
 melato ye we. Byale Mapanyeng
 o ile xohwa, ya re xe ba feditše mē-
 rini ya mafelō mathe wa phatlalla.
 Batloxa ba libile motong wa Mabō-
 šana, moxolo wa matšē o we byale
 ešetše e Mamei. Iša eka ke nama
 xadi xoya leweng ke xa tšōna, e ile

767

K34/82

30

Xe ba fihla moteng wa mabotana, yo
 mongwê le yo mongwê a dula xaxwe
 xosêle, ba dire ngwana ba leka ma-
 kxwa o we, byale ka moraxo ba kôpa
 na ba reia xore, re swanetšê xodula
 felô xotee xo etša byale ka pete, buntšî
 bya dimelana le ditaba e, byale let-
 apa yaba sepetšê le dingana, dingana
 tsêre xe oka ya wa tšena mateng ba
 tla xakola ka we a, a xana a ne
 a wa nna xoluhile, nka sekxone xosta
 re tla naba re batšana ditaba, a napa
 a dula thekô, ba bangwe ba boêla
 ba ya ba dula le Mamet. Ka moratšô
 xa selemo, ~~no~~ Mofala a hwa, ya re ba
 salla setšô sa xaxwe, Tsakête a hwa
 ya ba lešaba le a matlalla, ya e be ba
 axile lešaka la dikxomo, bana le dikxomo
 tšê dintšî, tipe a dikxomo esale ti-
 pe ka etee, ditipa xana moxa Makhabe
 tšâ xa Mametšale tšâ Makhutsiwê.
 Yo mongwê le yo mongwê a tšê ya tšâ

767

K34782

31

xaxwe a tšema mthopana wa xaxwe
 thekô le yêna Mamei a kloxêla mam-
 pi a dala thekô, yaba ke mokamotse
 wa xa Mašumu o phumetile, xava
 šala xobotšana ditaba fêla ka xobe
 seema sa basotho se e kōnanang tše
 xoja taba mpe le batsane.

Menqwanô. Mosadi yoma-
 ngwê ona le ngwako le setiba, xe-
 ele ntšwana ya mollô, ba xotša
 ka ntšong e ba rōbalaxo ka xa
 yōna, ditaba ke dintswana tše di-
 šeto, tšona ba diaxa kxole le motš-
 e, ka xobane mahlā wa lehu xaxo-
 tšibyi, ke xore xe motšeo ka swa-
 mabêlê a bolokê e, a mangwê
 a bêlê a êpelwa ka dileteseng, ana
 ōna a bolokêxa xo phala a ka diti-
 beng, ka xobane manaba xe a ka-
 fihla a ka diwa kotse a ka diti-
 beng xoba motšho wa moai xe a ny-
 a ka xolokêsa saho a ka noya a

767

K34/82

32.

thšuba sešiba sa yomongwē. ke tš
 ōna ditiba xa ba dibataxanye, bana
 xa ba dumelluwa xo raloka ka the
 kō xa ditiba. Ba diaxa byale ka
 tšōna dintlo, empa tšōna ba no dik
 xōpēla fela xa ba dibote. Mosadi yo
 mongwē wa xa Morei, monna wa xaxwe
 o be a šeretšē mosadi wa xa Mohlabe
 byale mosadi yo mong wa monna a
 sa rate kabaka la lehuja, a tšoka boše
 xo a fumana ditšōwene dišišutšē
 bana, yaba o thšuba ntlo e ba robe-
 tšeng xa yōna, a thšabēla xae, a fi-
 hla a rōbala ka ntlang ya xaxwe, y-
 aba kowa ba matse ba tšoxa, ba lwa
 le xotšana mollō, ntlo ya ba šita, tšē di-
 ngwē dintlo e tšaka tšā swa kabaka
 la xore e be xo sena borwa (phefo ya
 xo thōtha). Ka moswana ba xobakany
 a ba matse xore ba butšišane xore
 ntlo e thšubile ke mang, yare ba
 sa thōma xo xobakana yaba mosadi

767

K34/82

33

wa Monei wa fihla are xabona le se
 bone thôlwana boêledi teng xo yona
 xaababa, ntlô e thêsubile ke mma, ke
 kxale ke botša mmona yo xore a xo-
 me tsela e, ditaba tša boêla mmon-
 eng, mmona a bitša ba xabô e ba bot-
 ša taba e, ba xabô mmona bare ke
 molato rapela ba xa Mohlabe, byale
 mmona a kxana are e ka kxona ke
 boetše mosadi xa batwadi e be bô-
 na ba rapelaxo molato o, ba moxa-
 nêla bare ke moya ya xaxo, baxa-
 bo ba ka seê ba dumela taba e
 aretše mohlomeng e e ya xore wa
 mabla xona ba tša dumela, fêla
 dikxomo e ka seke wa dibona ka
 xobane ke wena e hlalaxo. A wa
 mmona a kwa mantšhi a ba xabô
 a rapela, byale ba xa Mohlabe ka
 xe ba sa tšebe pa pelo ya mosadi
 bare, xo mamândi ditaba tša xa
 Monei šidiwe bare ba rapela, mos-

767

K34/82

34

adi are ditseba ke lena, nna ke tite
 mona ka ditšama moše ke wa lena
 banna ba lona senko, ba sitwa
 xe fetola ka baka la xore xa ba-rōbale
 ka ntlong ya xawe. Monna yomong-
 wê are o seke wa bōna xore le by-
 ale ditaba dixōdimu xa hlōtō ya
 xako xe o kare se molifise se ka m-
 olifisa, xoba wa motswaneta xoluk-
 ile, yaba mosadi ore a lefe, ba fetola
 sebakaxore ke malato, monna a
 nthisa. Kxama, ba e sa ra xobōna a
 xama a nthisa namane ba e a wa
 manumu fase. Malato wa fela
 ka yōna tsela e, monna a seke a
 xama a nafela a e ya mosadi, fē-
 ka e be ba hlakama le fokeng, boše-
 xo a rōbale ntlong ya mosadi.
 Ditibeng xonyaka xo dula xo kxolel-
 wa xore xe molfo o e tšwa o e swa
 wa seke wa dira kōtse. Dintlō
 dintlo tša boxolaxolo ebe ba xa by-

767

K34/82

35

ale ka dithopa, xe motho a tse-
 na a kwatama ka dikxuni, ba
 dirile mathodi, mong ntlo e be
 xane, xe o e bona ore ke ntlo
 Ekxoa, empa xe o tseba ka xa-
 re xa yona o tsa fumana xore
 ke e nyana kudu. Ditswana
 dibey dibeway mathoding. By-
 ale ka morwa Patsi Masimu
 leina la xaxwe ke Mokoma o
 sa noaxa dintlo tsa xoswana
 le tsa bo matxolokotwane waxe.
 Monna yona Mokoma motxwa wa
 xaxwe ka xona motho ya o tseba
 xo, e be e le monna wa xosea-
 ke so dula le batho ka ~~mmi~~ ma
 xammoxo le baxabô, xe mosadi
 wa xaxwe a ka dira byala o
 tseba Matsabô, a nahlano a
 si nwa, mathang o we a
 o ditho batho bayi xe xopela
 ee yenu le mosadi xa ba dule

767

K34/82

36

ntle, ba dula ka ntlong le ba-
 ti le a tsualla, batho ba tla
 no dula kxakala, ba bangwe ba ba
 ba temwa ba tloxa, yo a rataxo
 xo fiwa o bibešwa ka ntlong
 wa yo makhêla ka ntise, kemô-
 ka o tlane ka le baka e a le
 wona a xona a nthia le
 xata a efa banna, mosadi
 e yena o fa basadi makhô,
 xe ba feditše xonwet ke xona e
 e mota ba yo dula ka ntlong
 q ba nwa ka ba bedi, xosad p-
 hihlô le yona ba nonwa ba le b-
 abedi le matse wêl xaxwe a ny-
 ake xo dula bathong, le ba ba a-
 xileng kxaušisi le moto o, a xil-
 êxo xona le xe a ditile byala
 ka ba e kabaka ia bokêna
 bya xaxwe, o fapane le melaô
 wa banna o laola ke mosadi
 monna wa mohuta o, bann-

767

K34782

37

a-bane ke motadi, le xe a bolela
 maxane a banya tsatši a ja-
 kane nabo xa ba motheletse.
 Bomowa aaxe ba motloetse
 ba dula xa bona ka baka la
 mokwa o, le bona xe a dirile
 byala xa bae, le yena xe ba di-
 rile xae. Motse o na wa xa M-
 ašumu e o e motse o moxolo
 kudu, le šaka la dikomo le axi-
 we mafōrong le axiwa ka dikō-
 ta tša mehla le ya xotipa e by-
 ale ka mošōkō, mola, mosehla,
 motlouma le moloa, ke yona
 marate a ba epelaxo, a phakisi
 a bōla, le mohlare o mohlumi
 xe ba feditše dikōkwane tše
 ko diēpela ba le tša xoxwae.
 Ha tšona mohlare o monqwē
 le o monqwē wa xwaela tšō-
 na a dina šiba ke xoxwae si
 ka seke tša bōla, ke xoxwae.

767

K34/82

38

a tša êpêlwa tša xo êpêlwa
 ditša ke mehlwa, hudu tša ka zhe
 kô ya kxakala tša ka tase dina-
 tša ke mobu lêla ka xobane m-
 olone wa dikxomo o êlla tase
 molomo wa išaka • tšwêla
 kxakala xo lebella mowe dint-
 lo dinaxo xêna, byale ka melom-
 o ya dintlo e lebella tase. Molaô
 wa išaka moradi xa tšene le
 banenyana ba ba bônaxo kxwedi
 xo tšena banenyana ba banyana
 le ba kxekolo ba ba sa bôneto kxw-
 edi, se hiane sa xoaxa išaka
 ba êpêla xane xa išaka, ba di-
 feia ka mokxôpa wa mawadê
 e mahura a maware, byale ba
 šeya mmepheia ba fôta
 ba êpêla, ke mokê xo fedile.
 ke moradi luyane molôkô a
 xonila • swanetše xo ntša
 esale xosasa dikxomo ditša

767

K34/82

39

Ka Sakeng, ka xobane xe ditšwi
 'e xoaila, xe motšo a ka fum-
 ana motšo ka Sakeng mošetane
 motšo yawe ana le molaka, ka
 xobane ana le baka xe a bu-
 tšišwa. Xone o nyakêlang, ka-
 ba taba o be a kile dila di-
 hare tša xukwe. Monna bare
 ke Mabitšêšê Byane, o ile
 a fihla motšeng wa Mañu-
 ni ka lebaka la mabaetša,
 a fihla a tšena ka lešake-
 ng la dikxomo, yaba o be a
 beile kxomo nowê xone ke yō-
 na mongwa lešaka, xe kxomo
 e bōna monna ya thōma
 xoxōtla e tšaba dikxomo tše
 dingwê, ka fihla mongwa
 a lešaka a ena a hwe tšā-
 na monna a patlamile ka
 fase xa aiphate, yaba o tš-
 wane monna, xosasa el bi-

767

K34/82

40

tša banna ba xabô ba xa
 Masimuni a ba šupa taba
 e, ba butšita monna, a se-
 be le ka xabô, are ke pona
 Molato, yaba one n tšwa-
 releng ka Kxomo, ba moleso-
 tša a tšhla xae, a botša
 banna ba xabô, bare xo yena
 o be oile xonyakang, monna
 are ke be ke kwane le moa-
 di yo mongwê, byale Kxomo
 ya dira mehlôlô xe ke be
 ke letetše moadi ka šakenz
 ka baka la dinô, le xe Kxomo
 e dira mehlôlô ka seke ka
 tšhaba xo tšhla xe mongw-
 a lesaka a tšwetša, ke k-
 ôpa tšwanêlo ka Kxomo. Šy.
 a le baxabô o aivile molato
 ke xone ke wena moai o.
 12 a nore wa xopolaya n-
 kabe a Koxololaya, o l. e. o

767

K34/82

41

tsware+ile, a xona a n-
 thisa Kxomo e ngwana, a wa
 molato wa fela. Ke matseu
 a monna xe o a xele o byele Mo-
 nna xe a ka tsaxa bošepo are mo
 a isa mahlō ka šakeng a funa
 na dikxomo di abetše kamoka
 a se molaō xoba dieme ka
 maoto kamoka xa tšona.
 Mong wa matse o swane-
 tše xoya nke ngakeng, e tla
 laola ya xobotšē xore molato
 keng, xe le šaka le lukile o tla
 funana tše dingwē di abetše
 tše diseng kae xoba tše tharō xoba
 tše pedi dieme ka maoto, a
 wa mowe le šaka le lukile.
 le šaka a lena mong, mong wa
 iona ke wa monna le xe a se-
 na Kxomo, masadi ya mongwē le
 ya mongwē wa matse le xe Kxomo
 a senayo, xe dikaja mabêlê, xe

767

K34/82

42

mongwa mabêlle, aile ke molato
 le yêna o swanetsê xolefa ka
 xobane xa dileme thšemo ya ma-
 ngwa dioxomo Vêla. Bohlatê šebô
 M'attala Mongale, o kxêtile mosa-
 di wa Mafôrwane Tselane, byala
 ka tsatši le lengwê xwaba le m-
 abyala motšeng wa Tselane a
 wa lešaba le lentši e be letletšê, b-
 a bina dikôša tšô mabyala, en-
 le xare xa bošexo Tselane a tloxa
 a ya a rôbala ka ntlang xa mosa-
 di ya mongwê, byala Mongale
 a thôma xo bitša motlabo wa xarê,
 yêna motlabo aile, a wa monna wa
 aka o rôbetšê ka kowa, yêna a ri-
 e rô rôbala ka ntlang yaka, a ke
 a tšoxa bošexo, aile a wa, mon-
 na a dumêla, a wa ba rôbala.
 Tselane aka a tšoxa bošexo, le b-
 ôna kabaka la byala le xo rôbala
 bošexo ka maatla, monna a se-

767

34/82

43

Ke a xopala xone ntlo ya monna ya
 mongwê a ena borokô, a tšobala
 xo fihlela letsatsi le hlaba, ba matse
 ka moka batsoxa, xa mōxô le mo-
 ng wa matse, byale are xo mosadi
 ya a xoba a dirile byala ke nyaka
 phihlô, mosadi a ntlhisa, yaba mo-
 nna ore e kaba Mangwako o ka e
 bare mohlomong o tsa tšobetsê, ya
 ba monna a tšame ngwana
 a ya ka noši, e rile xe a bula
 le bati yaba xōna ba phafoxaxo.
 Yaba mong wa mosadi o lese-
 tša monna wa a tšoxa. Mong-
 ale are xo fihla xae, a romêla s-
 ebaka, xo rapêla xa Tselane, a
 wa Tselane are xaxona taba e-
 be ba nwele byala, a wa mo-
 lato wa fêla. Byale ka tsatši
 le lengwê ditxomo tša Tselane
 tša ja mabêlê a xa Masumu,
 a voina sebaka bare ke malato,

767

K34/82

44

se bana sa boya se batsa Tse-
 lane xone bare ke malato, byale
 motapedi are xo mamunadi a
 se lebedisane. moxwane, a wa
 ba xuwana. Eile xe mabêlê
 a fudilue byale Tselane are
 xobasadi ba matpe, nthiang mabê-
 lê rōndapela, a wa bantšā ka-
 maka, xwa šala mosadi yola a
 xo matšwara a pa le mongale,
 a xana xonthša, Moxhalabye
 a befêlwa kudu, a ba a bolela
 le xone molaō o ke ōna wa Mo-
 ngale, a wa a molesetša, e-
 nipa thšemo o swanetše xo m-
 olemela, fêla e ile yaba mpya
 le phiri, a se saja dijō tša
 mosadi. Tsātš le lengwê le le-
 igwê xe moxhalabye a nwele by-
 ala o tiya mosadi a motša xone
 o laaya ke yêna Mongale. Bya-
 le Mongale a ba a bōna ka

767

K34/82

45

mahlô le xokwa ka ditšebê, a
 xopâla, are xoka one ke lefê
 xo ena le xore motho a bolaiwe
 Kabaka laha, a roma seba-
 ka sa xore ke a tšaba xe mo-
 tho a ka bolaiwa ka leina laha
 ebe ke re mahlomong xe o tware-
 tšê o twaretšê le mosadi. Mo-
 khalabye are e wele botlê pha-
 lafala, sepela o matšê a nthšê
 dikxomo tšê hne, a wa a di-
 nthšê, yaba mokhalabye o kw-
 ana le mosadi waxaxê xe tloxa
 a ka moraxô xa tefô. Mongale
 e tloxa kxôrong ya xa Masimumu
 axa xaxaxwe, Tselane le yêna
 a tloxa a dira le xôa laxaxê
 a tšaba baxa Masimumu ka
 kobane batswalane le Mongale.
 Lešaka la dipudi. Dipudi-
 ba diaxêla ka mafusi a mo-
 tše kxolenyana le ôna, tšela

767

K34/82

46

ya xoya xōna e sepelwa ke ba
 diiki le banna fêla, mosadi a du-
 mellwa xoya kxufi le lōna, ke
 xobane dipudi dika seke tša ba
 le bophelō, dika babya tša hwa
 ka moka ka bokwetši bya sehlo-
 xwana. Dibyalé ka dikxomo ke
 mosadi a ka hlakana natšō tšela-
 ng o sanetše xo aroxa a seke
 a ditsena ka xare. Le axiwa
 byale ka le xōkxō la ntlo, ba leballa
 ka dipallō, ba tšiba mašobana ka
 moka xoeletša xone tša seke tša a
 tšwa, ka xobane ke ma xōtšō lešo-
 saneng le lenyana diatšwa. Dihlō-
 ile ke pula kudu, borata bya tšona
 bya ditsena ka dikxwatšeng ke
 moka di ahla, byale ka xōriabo
 ba diaxela sethōpa. xare xa
 lešaka xone xe pula e end
 dithšabêla ka xare. Kudu ding-
 ka xo axelwa mowe xonaxole

767

K34/82

47

matlapa xore dieme xodimni xa
 ôna, a wa mowe o zla fum-
 ana dipudi tša xaxo dilutkile.
 Dipôkôlô di rôbala le dikxomo
 ka šakeng la dikxomo, o seke
 wa xopola xore dikxomo ditka di-
^{hlabá} tšá elwa, xe kxomo ekare ke
 a likiša pôkôlô ya raxa. Lešaka
 la dikolobê, ba eka ka mafika
 ba kxatla morakô, wa ya xâ-
 dimni, fêla ka thekô ya ka
 tšase bašiya mašoba-nyana
 a we ka ôna xa tšwaxo boraxa
 Byale ba bêtla moxapo wa yona
 ba lakêla ka šakeng xore xe
 basadi ba difa morokô ba tšisele
 xe ôna xore metri a seke e
 falala fase ekxone xonwa. Le-
 a xiša ke basadi ka mabyala k-
 axobane dikolo ke dimniwa tša
 basadi, le xe e balailwe e aola
 ke mongwa yona le hlôxô ya yona

767

K34/82

48*

bā tsoelwa, le na banna lašala
le kokona mašepō.

Dikxoxo ba dixēla diuthu-
tša xore dibēle ka xore xa tšona. Ba
thšabisa dimpya le maxukuuku le
dimpya, dimpya tša hwetsana diya
maxukuuku tša a swala e ya a
beya mawe a kxobakanyaxo tšona,
wan xe ore wa sepela wa fuma-
na, le ditlo a swala, a swalele xo-
ja, a swalla bonjela fēla. Diuthu-
thu tša dikxoxo baxa ka diphate, ba
diēpēla fase kemoka tša hlakana ka
dinhlang ba tlema ka dinti; byale
batlema sehlōra ba selokēla hla-
keng kemoka sa tlema ka dinti;
sa tšira malomo mawe eswa-
netšexo xotšena ka tšona, mongwa
kxoxo o swanetšē xo letēla xe kxoxo
ya xaxwe e bēla, a tswalle se-
thuthu ka lešina xore dimpya tša
seke tša bule. ka dikolobē le axi-
wa xole ematse ka tšase xa matse.

Ends. 767